

NOAH - FOR DYRS RETTIGHETER
Dronningens gate 13
0152 OSLO

Trondheim, 30.08.2022

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/6514

Saksbehandler:
Anders Braa

Vedtak i klagesak om skadefelling av jerv i deler av Rennebu, Midtre Gauldal og Tynset kommuner

Vi viser til klage fra NOAH – For dyrs rettigheter på Statsforvalteren i Trøndelag sitt skriftlige vedtak 20. juli 2022 om skadefelling av jerv i deler av Rennebu, Midtre Gauldal og Tynset kommuner. Klagesaken ble oversendt til oss 5. august 2022. Klagen er fremsatt innenfor tidsfristen.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Statsforvalterens vedtak.

Vedtaket er fattet etter rovviltforskriften § 9 og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Dere kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Holtålen kommune søkte 20. juli om tillatelse til å skadefelle én jerv etter funn av et ferskt lammekadaver som var påvist drept av jerv i Rennebu kommune. Skriftlig søknad ble sendt inn 21. juli.

Klagen deres

Klager viser til at jerv er en sterkt truet art som Norge har et særskilt ansvar for. Tillatelsen til skadefelling må oppheves. Begrunnelsen for klagen er fordelt på noen hovedbolker:

- Vilkår om skade er ikke oppfylt
- Føre-var-prinsippet er lite vektlagt
- Skadefelling truer bestandens overlevelse
- Vilkår om at formålet ikke kan oppnås på annen tilfredsstillende måte er ikke oppfylt

Vi viser til klagen i sin helhet.

Statsforvalterens behandling av klagen

Statsforvalteren vurderer at klagen ikke gir grunnlag for å endre vedtaket og har derfor sendt klagen til oss for å avgjøre saken.

Vi viser til Statsforvalterens oversendelsesbrev.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Jerv er fredet. Det er likevel mulig å felle jerv, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for fellingstillatelsen er at fellingen ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Miljødirektoratet viser til at målet med skadefelling primært er å håndtere akutte skadesituasjoner eller der hvor skadepotensialet er overhengende.

Skadefelling skal kun iverksettes dersom uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. naturmangfoldloven § 18. Vi viser i den forbindelse til rovviltnemnda sine vurderinger i forbindelse med vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv av 23. mai 2022, der det ble fastsatt en kvote på fem jerver for region 6 for perioden 1. juni 2022 til 15. februar 2023. Samme dato fastsatte rovviltnemnda kvote for lisensfelling av jerv på i alt 34 jerver, hvorav i utgangspunktet 10 kan felles i beiteprioriterte områder i Trøndelag. Lisensfellingsperiodens oppstart er i år endret av Klima- og miljødepartementet og lisensfellingsperioden er fra 20. august til 15. februar. Alle dyr som felles på skadefelling vil bli belastet lisensfellingskvoten i tillegg til skadefellingskvoten. Dette gjelder fra vedtaksdato for kvote for lisensfelling fastsatt av den enkelte rovviltnemnd.

Vedtaket om betinget kvote har gitt Statsforvalteren i Trøndelag myndighet til å vurdere skadefelling i konkrete situasjoner. Ved vurdering om det skal gis tillatelse til skadefelling skal Statsforvalteren vektlegge føringene i regional forvaltningsplan, samt drøfte de opplistede skjønnskriteriene i rovviltforskriftens § 9 i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Skadeomfang og potensiale for skade

Skadefelling er et virkemiddel som kan iverksettes dersom det oppstår en akutt skadesituasjon, og dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Et element for iverksetting av en skadefelling er at det foreligger kadaver eller skader som kan undersøkes og påvises som tatt av rovvilt. Dersom det er sannsynlig at skadesituasjonen vil vedvare og det ikke er andre rimelige forebyggende tiltak som kan iverksettes, vil skadefelling kunne gis. I særskilte tilfeller kan skadehistorikken og skadepotensialet være så omfattende og sannsynlig, at uttak uten direkte forutgående skade kan vurderes. Det må da være en viss nærhet i tid til skadene potensielt kan oppstå.

Ved vedtakstidspunktet var det påvist ett ferskt kadaver i Rennebu kommune. I området hvor skaden er registrert er det om lag 4300 sau/lam på beite (Rennebu øst søndre beitelag), og det er også store mengder sau på beite i tiliggende beiteområder i Soknedal beitelag og Kvikne østfjell beitelag.

Statsforvalteren vurderer at området er et viktig beiteområde for sau, og at potensiale er stort for fremtidig skade. Direktoratet er enig i at skadepotensialet kan være stort. Vi er også enig i at det er vanskelig å iverksette formålstjenlige og effektive forebyggende tiltak såpass tidlig i beitesesongen. At skaden er innenfor beiteprioritert sone tilsier også at terskelen for felling skal være forholdsvis lav.

I dette tilfellet er terskelen så lav som den kan bli. Ifølge kommentarene til forskriften § 9 er kjernen av bestemmelsen "tilfeller hvor det nylig har skjedd angrep som også ligger an til å fortsette, og som samlet sett er å betrakte som vesentlige." Kommentarene viser også til at § 9 gir hjemmel for felling i tilfeller med liten eller ingen skade under visse forutsetninger, men det er utenfor kjernen i bestemmelsen sitt virkeområde.

Virketiden for tillatelsen er kort, men fellingsområdet dekker hele 415 km². Skadefelling skal i størst mulig grad innrettes i tid og rom for å felle det aktuelle skadegjørende individet. Med såpass stort fellingsområde øker risikoen for å felle en annen jerv som eventuelt oppholder seg i området eller som vandrer inn i området.

En ev. felling vil bli belastet også lisensfellingskvoten, og vil dermed ikke utgjøre et større uttak av bestanden enn det som er tatt til vurdering i forbindelse med vedtak av skadefellings- og lisensfellingskvote. Skadefelling av dette individet vil ikke true bestandens overlevelse. Skadefelling er imidlertid vesensforskjellig fra lisensfelling, både når det gjelder formål og vilkår. Skadefelling forutsetter som regel både skade og skadepotensiale av et vesentlig omfang, og skal innrettes så godt som mulig for å kunne ta ut det skadegjørende individet. Til forskjell fra lisensfelling kan skadefelling iverksettes allerede fra 1. juni, da valpene fremdeles er avhengige av mora. Det er ikke kjente jerveynglinger i det aktuelle området i år, men det er likevel en mulighet for at valpekull kan ha vandret inn i området i løpet av sommeren.

Konklusjon

Miljødirektoratet viser til Statsforvalteren i Trøndelag sitt vedtak, samt vurderingene knyttet til klagesaken i oversendelsesbrevet. Direktoratet mener at terskelen for iverksetting er satt svært lavt, og at fellingsområdet kunne vært redusert for å rette seg mot det skadegjørende individet i større grad. Selv om terskelen for å iverksette skadefelling er satt såpass lavt aksepterer vi Statsforvalterens vurdering av skadepotensialet ved vedtakstidspunktet.

Etter en helhetsvurdering gir vi ikke klagen medhold, og opprettholder Statsforvalteren i Trøndelag sitt vedtak fra 20. juli 2022.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
Fung. seksjonsleder

Anders Braa
seniorrådgiver

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG	Postboks 2600	7734	STEINKJER
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET	Postboks 8013 DEP	0030	OSLO
LANDBRUKS- OG	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
MATDEPARTEMENTET			
LANDBRUKSDIREKTORATET	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
MIDTRE GAULDAL KOMMUNE	Rørosveien 11	7290	STØREN
RENNEBU KOMMUNE	Myrveien 1	7391	RENNEBU
TYNSET KOMMUNE	Torvgata 1	2500	TYNSET
Roviltnemnda i region 6	Postboks 2600	7734	STEINKJER